

Duchovní úpadek a milost *Sd 2,6-19*

Duchovní úpadek (verše 6-13)

- Nástup nové generace (verše 6-10)

Máme zde celkový pohled na to, co se v Izraeli dělo po skončení hlavních bojů o zemi zaslíbenou. Tento pohled nesleduje všechny detaily následujících dějin. Sleduje především to podstatné. Sleduje, co je podstatné z Božího hlediska. Z Božího hlediska vždy bylo a je podstatné, zda mu jeho lid skutečně slouží. To platilo v dobách starozákonních a platí to i dnes. Platí to i o církvi, která je Božím lidem nové smlouvy. Platí to nepochybně i o našem sboru a o každém z nás. Z Božího hlediska je podstatné, zda mu sloužíme.

Zde se dovídáme, že Izrael sloužil Hospodinu po celou dobu života Jozuova a po dobu života starších, kteří Jozua přežili. (Jména Jozue (hebr. *Jehošua*) a Ježíš (hebr. *Ješua*, což je zkrácené *Jehošua*) jsou v hebrejštině stejným jménem s významem *Hospodin je spása*. V pořečtené formě zní obě tato jména jako *Iésús*. Jozue je v některých ohledech obrazem Pána Ježíše Krista, stejně jako další starozákonní postavy.) Důležitou charakteristikou oněch starších bylo, že viděli celé to veliké dílo, které Hospodin vykonal pro Izrael. Byli to očití svědkové a pamětníci velkých událostí, jako pád Jericha (Joz 6), průchod Jordánem (Joz 3) a snad i samotné vyvedení z Egypta (Ex 12-15). Dokud byli tyto lidé naživu, Boží skutky zůstávaly v živé paměti lidu. A lid tedy sloužil Hospodinu: Neměl jiné bohy, zachovával řád bohoslužby a Boží přikázání.

Po smrti všech očitých svědků však nastoupilo jiné (H. ACHÉR = další, jiný, zadní, cizí; v. 10) pokolení, jiná generace. Její důležitou charakteristikou bylo, že **neznala Hospodina (v. 10)**. Neznala ani jeho dílo pro Izrael. Můžeme se právem domnívat, že tyto lidé věděli o Hospodinu. Jistě také věděli o velkolepých událostech, jako bylo vyvedení z Egypta, průchod Jordánem, pád Jericha a podobně. Ale už znali Boha a jeho dílo pouze z doslechu. Už to pro ně byla vzpomínka z druhé ruky. Obraz vybledlých barev. Šlo o generaci, které už byl Bůh jaksi cizí. A to do budoucna nevěstilo nic dobrého.

I církev měla svou první generaci očitých svědků. Tito lidé na vlastní oči viděli Ježíše ukřižovaného a vzkříšeného (viz 1K 15,1-11). Osobně prožili první vylití Ducha svatého a první misijní rozmach církve (Sk 2). I po jejich odchodu však nastoupili lidé, kteří se odcizovali jejich duchu, duchu Ježíšovu, Duchu svatému. Tito lidé samozřejmě věděli o Kristově ukřižování a zmrtnýchvstání. A na apoštoly hleděli s velkou úctou. Duchovně však už začínali být jinde.¹

- Opuštění Hospodina (verše 11-13)

S novou generací přišel zvrát ve vztahu k Bohu. Izrael činil, co bylo zlé v Hospodinových očích. Sloužili jiným bohům. Opustili Hospodina. Je třeba brát v úvahu, že toto je Boží hodnocení. Izraelitům možná ani nepřišlo na mysl, že se Bohu nějak zpronevěřují. Spíš si mysleli, že mu věrně slouží (viz Sd 17 a 18). Svými slovy Boha dále ctíli, svým životem ho ale opouštěli. Odcházeli za jinými bohy, za bohy okolních národů. Pozoruhodné je, že *jiné* (H. ACHÉR; v. 10) pokolení chodí za *jinými* (H. ACHÉRÍM; v. 12) bohy. Autor tu chtěl možná vyjádřit, že šli za tím, co jim bylo

¹ Podrobnější rozbor těchto procesů viz kniha: Miloslav Jech, *Pátrání po církvi*, str. 9-41; Návrat domů 2010

blízké. Dále si všimněme, že to byli bohové okolních národů. Místo aby Izrael byl příkladem, stal se jen napodobitelem okolních národů v jejich modlářství a životním stylu. I církve měla sklon opouštět prostou víru v Ježíše Krista a život v moci Ducha. Sklon duchovně splývat s okolním prostředím. Do evangelia byly míchány myšlenky evangelium naprosto cizí. Křesťanství se tak stávalo jen jedním z dalších kultů. Když církve opouští Ježíše Krista, stává se napodobitelkou okolního prostředí. Jako chameleon mění barvy podle toho, kde se právě nachází. Izrael svým odchodem za cizími bohy dráždil Hospodina. Vždyť tím lid porušoval hned první přikázání Desatera (viz Ex 20,3). Křesťané dráždí Boha nepochybně tím, když nespolehají cele na Krista a míchají svou víru v něho s jinými názory. Modlou dnešních lidí z církve může být osobní pohodlí a hmotný nadbytek, ba i uznání ze strany společnosti. Boha však jakékoliv naše modly dráždí.

Boží hněv i Boží slitování (verše 14-19)

● Projev Božího hněvu (verše 14-15)

Z výše uvedených důvodů se Pán Bůh na svůj lid hněval. Konkrétním projevem jeho hněvu bylo, že svůj lid vydal do rukou plenitelů. Doslova se tu píše i o tom, že je „prodán do ruky nepřátel jejich“ (v. 14). Bůh ovšem toto už dříve předpověděl. Na neposlušný Izrael měl dolehnout trest v podobě porážky od nepřátel (viz Dt 28,25). V listu Římanům čteme o jiném projevu Božího hněvu. Lidí, kteří ho opouštějí, vydává Bůh na pospas jim samým, jejich vášním a jejich zvrácené mysli (viz Ř 1,24.26.28). Když církve opouští Krista, Bůh ji vydává napospas zvrácenému lidskému myšlení a lidským neřestem. V takové církvi je pak jistě i velký prostor pro působení Satana a jeho démonů. Taková církve postrádá odolnost vůči duchovním nepřítelům. Místo aby svět přemáhala, svět přemáhá ji - svými myšlenkami, svými hodnotami, svým životním stylem. Projevem Božího hněvu je, že Bůh svůj lid vydává na pospas jeho nepřítelům.

● Projev Božího slitování (verše 16-19)

Bůh se však nad svým lidem znovu a znovu slitovával. Znovu a znovu jim vzbuzoval takzvané soudce. Šlo o Bohem pověřené bojovníky a vůdce, kteří je zachraňovali z rukou utlačitelů. Podle nich nese celá kniha název Soudců. O dvanácti z nich můžeme číst na dalších stránkách této biblické knihy. Po dobu působení soudce Bůh svému lidu dopřával klidu od jeho nepřátel. Bůh se sice na svůj lid hněval, zároveň mu však bylo jeho lidu líto. Boží slitování bylo pravým důvodem vysílání těchto zachránců. Lid se však i navzdory této Boží milosti dále kazil a více a více se vzdaloval od svého Boha.

V těchto zachráncích můžeme vidět, i když pouze matný, obraz Pána Ježíše Krista, velkého Zachránce. Snad nejvýrazněji to platí o Samsonovi. O něm je psáno: „... *mrtvých, které usmrtil umíraje, bylo víc než těch, které usmrtil zaživa.*“ (Sd 16,30b) Jeho smrt tak byla, podobně jako v případě Pána Ježíše, jeho největším vítězstvím.

Pán Ježíš je převyšuje dokonalostí záchrany, kterou přináší. On nezachraňuje jen od vnějších potíží a nezachraňuje jen na čas. Zachraňuje nás vnitřně před námi samými a zachraňuje nás trvale. A kromě toho všechny tyto soudce převyšuje svojí bezhříšností. V soudcích snad můžeme vidět i obraz lidí, které Bůh v průběhu dějin církve vždy znovu a znovu vysílal. Vysílal je k tomu, aby skrze ně přinášel duchovní probuzení a obnovu církve. Takovými lidmi byli třeba John Viklef, Jan Hus, Martin Luther, John Wesley a mnozí jiní. Vyslání zachránce si nikdy nemůžeme zasloužit, je to vždy jedinečná Boží milost. A jen díky Boží milosti Boží lid stále trvá.